

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
CHRISTINE STIX-HACKL
föredraget den 15 maj 2003¹

I — Inledande anmärkningar

1. Förevarande mål gäller tolkningen av rådets direktiv 80/987/EEG av den 20 oktober 1980 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagarna vid arbetsgivarens insolvens² (nedan kallat direktivet). Förevarande mål gäller närmare bestämt vilken funktion den övre gränsen för betalningarna från en nationell garantiinstitution har.

särskilt för att garantera betalning av deras utestående fordringar, samtidigt som hänsyn måste tas till behovet av en välbalanserad ekonomisk och social utveckling inom gemenskapen.”

Artikel 3.1 har följande lydelse:

II — Tillämpliga bestämmelser

A — *Direktiv 80/987/EEG*

”Medlemsstaterna skall, om inte annat följer av artikel 4, vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att garantiinstitutioner garanterar betalning av arbetstagarnas utestående fordringar som grundar sig på anställningsavtal eller anställningsförhållanden och som gäller lön för tiden före ett visst datum.”

2. Första skälet har följande lydelse:

Artikel 4.3, första meningen, har följande lydelse:

”Det är nödvändigt att skydd upprättas för arbetstagarna vid arbetsgivarens insolvens,

”För att undvika utbetalning av belopp som går utöver de sociala målen för detta direktiv får medlemsstaterna dock sätta en

1 — Originalspråk: tyska.

2 — EGT L 283, s. 23; svensk specialutgåva, område 5, volym 2, s. 121.

övre gräns för betalningsansvaret på grund av arbetstagarnas utestående fordringar.”

Artikel 10 har följande lydelse:

”Detta direktiv skall inte påverka medlemsstaternas möjligheter att

- a) vidta åtgärder för att förhindra missbruk,
- b) vägra att ta på sig eller begränsa det ansvar som avses i artikel 3, eller den garanterade förpliktelsen som avses i artikel 7, om det visar sig att uppfyllandet av förpliktelsen är orimligt på grund av förekomsten av särskilda förbindelser mellan arbetstagaren och arbetsgivaren och gemensamma intressen som resulterat i hemliga överenskommelser mellan dem.”

lagdekretet) för att införliva direktivet med den interna rätten. Enligt denna har Istituto nazionale della previdenza sociale (nedan kallat INPS) en garantifond som beviljar arbetstagare vissa utbetalningar avseende utestående fordringar vid arbetsgivarens insolvens.

4. Det belopp som garantifonden betalar ut i det enskilda fallet beräknas genom att vissa avdragsgilla poster dras från ett individuellt fastställt maximibelopp (nedan kallat maximibeloppet). Mellanskillnaden betalas ut till arbetstagaren. Maximibeloppet motsvarar tre gånger den berördes ”extraordinära månatliga tillägg avseende förlorad lön”, som i sin tur utgör en viss procentandel av den individuella lönen innan anställningsavtalet eller anställningsförhållandet upphörde. De ersättningar som i egenskap av avdragsgilla poster avräknas från maximibeloppet anges i lagdekretet (”extraordinärt lönetillägg”, lön och ”flyttningsersättning”).

B — *De nationella bestämmelserna*

3. Italien antog Decreto-legge nr 80/1992 av den 27 januari 1992³ (nedan kallat

III — Bakgrund och tvisten vid den nationella domstolen

5. De tre mål som är föremål för prövning i förevarande förslag till vgörande gäller

3 — GURI av den 13 februari 1992.

arbetstagare som till följd av sina respektive arbetsgivares insolvens har utestående fordringar på grund av anställningsavtal eller anställningsförhållanden. Arbetstagarna hade begärt att INPS garantifond skulle betala dessa belopp, vilket helt eller delvis nekades.

6. I mål C-19/01 nekade INPS Alberto Barsotti⁴ utbetalning av något som helst belopp med hänvisning till att redan den del av lönen som betalats av arbetsgivaren överskred hela maximibeloppet.

7. I mål C-50/01 nekade INPS delvis att betala det belopp som Milena Castellani begärt. Från maximibeloppet drog INPS den del av lönen som arbetsgivaren betalat och andra avdragsgilla poster, och godtog att betala mellanskillnaden. Milena Castellani begärde dock utbetalning av ett belopp motsvarande de totala utestående fordringarna för referensperioden till följd av anställningsavtalet eller anställningsförhållandet.

8. I mål C-84/01 hade arbetsgivaren betalat två av de tre senaste månadslönerna till Anna Maria Venturi. Anna Maria Venturi krävde att INPS, avseende hennes lönefordran, skulle betala det belopp som motsvarar den tredje månaden. INPS avslög denna begäran med hänvisning till att de månadslöner som redan betalats av arbetsgivaren överskrider maximibeloppet.

4 — Det är uppenbart att andra arbetstagare förutom Alberto Barsotti (Barsotti m.fl.) deltog i tvisten vid den nationella domstolen. I redogörelsen för omständigheterna i beslutet om hänskjutande nämns dock endast Alberto Barsotti.

IV — Tolkningsfrågorna

9. Vad avser mål C-19/01 vilandeförklarade Tribunale di Pisa förfarandet vid den nationella domstolen och ställde följande tolkningsfråga till domstolen:

Kan direktiv 80/987/EEG och därmed sammanhängande rättsakter (dom av den 13 november 1991 i de förenade målen C-6/90 och C-9/90, Francovich m.fl. och dom av den 10 juli 1997 i mål C-373/95, Maso m.fl.) tolkas så, att det inom ramen för maximibeloppet är tillåtet att tillämpa ett förbud mot kumulering av ersättning från garantifonden och lönebelopp som erhållits från arbetsgivaren under de sista tre månaderna, men endast vad gäller det belopp som överstiger ett belopp motsvarande den föreskrivna flyttningsersättningen, *ratione temporis*, för samma period, med hänsyn till att nämnda förskott, på samma sätt som flyttningsersättningen och med samma belopp, framstår som ägnade att tillgodose den uppsagde arbetstagarens primära behov?

10. Vad avser mål C-50/01 vilandeförklarade Tribunale di Siena förfarandet vid den nationella domstolen och ställde följande tolkningsfrågor till domstolen:

Är förbudet mot kumulation av extraordinära ersättningsbelopp som utbetalats som komplement till lönen och lön som utgått till arbetstagaren under referenspe-

rioden (artikel 2 punkt 4 i lagdekret nr 80/1992) förenligt med direktiv 80/987/EEG, även mot bakgrund av EG-domstolens tidigare avgöranden om det nämnda lagdekretet, och i synnerhet:

med hänsyn till att den italienska lagstiftaren redan har infört denna övre gräns genom artikel 2.2 i det i målet aktuella lagdekretet?

- 1) Är det nämnda kumulationsförbudet förenligt med direktivets syfte, vilket synes vara att säkerställa betalning av arbetstagarnas utestående lönefordringar (artikel 3.1) avseende en viss tidsperiod (artikel 2.2) och för en viss tidslängd (artikel 4.1 och 4.2)?
  - 2) Har det nämnda kumulationsförbudet ett socialbidragskriterium som grund vilket inte är förenligt med det sociala kriterium som ligger till grund för direktiv nr 987/80?
  - 3) Innebär det nämnda kumulationsförbudet att direktivet helt eller delvis inte tillämpas?
  - 4) Är det nämnda kumulationsförbudet tillåtet på grund av medlemsstaternas behörighet att sätta en övre gräns för betalningsansvaret avseende arbetstagarnas lönefordringar (artikel 3.4),
- 5) Skall hänvisningen till ”det högsta belopp till vilket den extraordinära ersättning som utbetalas som komplement till lönen kan uppgå” i den ovannämnda artikel 2.2 anses vara av rent formell och beräkningsmässig art, eller skall den anses avse inkomstförhållanden (vilket skulle innebära att bestämmelserna om extraordinär ersättning som utbetalas som komplement till månadslönen, inklusive det så kallade kumulationsförbudet, kom att ingå i lagdekret nr 80/1992)?
  - 6) Kan kumulationsförbudet slutligen anses vara tillåtet med hänsyn till medlemsstaternas behörighet att vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra missbruk (artikel 10 punkt a)?
11. Vad avser mål C-84/01 vilandeförklarade Corte suprema di cassazione förfarandet vid den nationella domstolen och ställde följande tolkningsfråga till domstolen:
- ”Skall artikel 4.3 i direktiv 80/987 av den 20 oktober 1980 — vari stadgas att

medlemsstaterna, för att undvika att gå utöver de sociala målen för direktivet, får sätta en övre gräns för betalningsansvaret på grund av arbetstagarnas utestående fordringar avseende anställningsförhållandets tre sista månader — tolkas så, att det enligt den nämnda artikeln är tillåtet att föreskriva att betalningsansvaret inte fullt ut skall täcka sådana personers fordringar vars lön överstiger maximibeloppet och som under anställningsförhållandets sista tre månader har erhållit en del av lönen motsvarande eller överstigande nämnda maximibelopp, medan personer vars lön understiger maximibeloppet kan erhålla fullständig betalning (eller betalning av högre andel) av sina fordringar, efter att av arbetsgivaren utgiven del av lönen sammanräknats med utbetalningar från det offentliga organets sida?

frågor som ställts av Tribunale di Pisa och av Tribunale di Siena skall omformuleras, och att det är tillräckligt att i stället gemensamt för de tre målen besvara den fråga som har ställts av Corte suprema di cassazione.

13. Även *kommissionen* anser att tolkningsfrågorna från de olika domstolarna skall sammanfattas och omformuleras, eftersom samtliga gäller samma problematik, nämligen om artikel 4.3 första meningen i direktivet skall tolkas så att den övre gräns som en medlemsstat kan fastställa för utbetalningarna från en garantiinstitution

V — Huruvida tolkningsfrågorna kan tas upp till prövning i sak

A — *Parternas argument*

12. Den *italienska regeringen* har förklarat att det inte ankommer på domstolen att inom ramen för ett förfarande om förhandsavgörande i enlighet med artikel 234 EG att pröva den nationella rättens förenlighet med gemenskapsrätten eller giltigheten eller tolkningen av nationella bestämmelser. Därför anser den att en stor del av de

a) utgör en maximigräns för de fordringar som inte har betalats av arbetsgivaren vid referensstidpunkten som skall utbetalas av garantiinstitutionen sedan de utbetalningar som eventuellt erhållits under nämnda period har avräknats, eller

b) utgör det maximibelopp som skall utbetalas av garantiinstitutionen, från vilket samtliga belopp som arbetstagar har erhållit under referensperioden skall avräknas.

B — *Bedömning*

hänsyn till tvisteföremålet är nödvändigt att tolka.”⁷

14. För att domstolen skall kunna ge den hänskjutande domstolen ett för tvisten vid den nationella domstolen adekvat svar, skall tolkningsfrågorna, såsom kommissionen och den italienska regeringen helt riktigt har föreslagit, sammanfattas och omformuleras.⁵

15. Domstolen är således inte behörig att inom ramen för artikel 234 EG uttala sig om tolkningen av bestämmelser i nationell lagstiftning eller andra författningar eller om sådana bestämmelsers överensstämmelse med gemenskapsrätten. Domstolen är dock behörig att upplysa den nationella domstolen om alla de kriterier för tolkningen av gemenskapsrätten som kan göra det möjligt för den nationella domstolen att avgöra det juridiska problem som har anhängiggjorts.⁶

16. ”Enligt fast praxis har domstolen slutligen, när den ställs inför oprecist formulerade frågor, rätt att ur samtliga de uppgifter som den nationella domstolen har tillhandahållit ta fram de uppgifter av gemenskapsrättslig karaktär som det med

17. De tolkningsfrågor som har ställts i de tre målen bör med utgångspunkt från uppgifterna i besluten om hänskjutande omformuleras till en enda tolkningsfråga:

Skall artiklarna 3.1 och 4.3 första meningen i rådets direktiv 80/987/EEG av den 20 oktober 1980 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagarna vid arbetsgivarens insolvens tolkas så, att det skydd för arbetstagare som krävs enligt direktivet även garanteras när garantiinstitutionen endast skall utbetala ett maximibelopp till arbetstagaren som är avsett att täcka arbetstagarens minimibehov, från vilket belopp vissa andra utbetalningar dras, däribland även de som gjorts av arbetsgivaren?

5 — Se exempelvis dom av den 18 november 1999 i mål C-107/98, Teckal (REG 1999, s. I-8121).

6 — Dom i målet Teckal (ovan fotnot 5), punkt 33, och av den 4 maj 1993 i mål C-17/92, Distribuidores Cinematográficos (REG 1993, s. I-2239; svensk specialutgåva, volym 14, s. I-181), punkt 8.

7 — Dom i målet Teckal (ovan fotnot 5), punkt 34, av den 13 december 1984 i mål 251/83, Haug-Adrion (REG 1984, s. 4277), punkt 9, och av den 26 september 1996 i mål C-168/95, Arcaro (REG 1996, s. I-4705), punkt 21.

VI — Svaret på den omformulerade tolkningsfrågan

rens behov, varför den inte kan dras från de utbetalningar som skall beviljas enligt direktivet.

A — Parternas huvudargument

18. *Alberto Barsotti* (C-19/01) anser att bestämmelserna i lagdekretet, enligt vilka tidigare utbetalningar från arbetsgivaren avräknas från maximibeloppet, endast kan tolkas och tillämpas på så sätt att INPS skall betala de utestående fordringarna på grund av anställningsavtalet eller anställningsförhållandet upp till maximibeloppet, när de förluster som drabbat arbetstagaren på grund av insolvensen motsvarar detta belopp. Följaktligen kan sådana eventuella tidigare utbetalningar från arbetsgivaren inte minska maximibeloppet mer än så.

19. *Milena Castellani* (C-80/01) anser att direktivets syfte inte är att genom garantiinstitutionerna fastställa socialbidragsförmåner för att undvika umbäranden, utan att erbjuda en allmän garanti för utestående fordringar. Följaktligen kan inte garanti-fondens maximibelopp minskas genom de avdragsgilla posterna. *Milena Castellani* har åberopat domstolens dom i målet *Maso m.fl.*⁸ Enligt henne fastslogs redan i den domen att den italienska "flyttningsersättningen" inte grundas på anställningsavtalet eller anställningsförhållandet, utan syftar till att sörja för den uppsagda arbetstaga-

20. *Anna Maria Venturi* (C-84/01) anser att de italienska bestämmelserna om garanti-fonden strider mot direktivets innehåll och syfte. *Anna Maria Venturi* anser att det maximibelopp som fastställs i lagdekretet högst kan anses förenligt med direktivet om ersättning för den skada som lidits garanteras.

21. Även om maximibeloppet i sig vore förenligt med direktivet, kan man i alla händelser inte avräkna någon avdragsgill post från detta. I annat fall skulle nämligen de utbetalade beloppen variera beroende på om arbetstagaren fortsättningsvis erhållit lön från arbetsgivaren eller ej. Genom direktivet åläggs dock medlemsstaterna en skyldighet att vidta åtgärder i händelse av arbetsgivarens insolvens för att kompensera för arbetstagarens utestående fordringar till följd av anställningsavtal eller anställningsförhållanden. *Anna Maria Venturi* har även yttrat sig angående uttrycket "övre gräns" i artikel 4.3 första meningen i direktivet. Enligt henne anges i nämnda bestämmelse att de betalningar som garantiinstitutionerna skall göra skall utgöra garanterade belopp, vilket innebär att alla nedsättningar av dessa är rättsstridiga. Hon har även hänvisat till domstolens dom i målet *Maso m.fl.*⁹ i vilken en del av de avdragsgilla

8 — Dom av den 10 juli 1997 i mål C-373/95, *Maso m.fl.* och *Gazzetta m.fl.* (REG 1997, s. I-4051).

9 — Se ovan fotnot 8.

poster som föreskrivs i italiensk rätt, nämligen "flyttningersättning", redan förklarats vara oförenliga med direktivet.

22. INPS har gjort gällande att en systematisk tolkning av direktivet ger vid handen att syftet med garantiinstitutionerna är att ge arbetstagaren ekonomiskt stöd i händelse av arbetsgivarens insolvens. Följaktligen kan inte direktivet syfta till att bevilja de berörda arbetstagarna betalningar utöver dem som har erhållits från arbetsgivaren.

23. Enligt INPS föreskrivs i artikel 1 i direktivet en ersättning för att tillgodose de behov som uppkommer för arbetstagare när arbetsgivaren, på grund av insolvens, inte har betalat fordringar grundade på anställningsavtal eller anställningsförhållanden. I artikel 4.3 första meningen nämns garantiinstitutionernas sociala mål och i första skälet i direktivet hänvisas till "behovet av en välbalanserad ekonomisk och social utveckling inom gemenskapen". Följaktligen kan arbetstagarens rättighet enligt INPS endast avse en social förmån som, i enlighet med artikel 4.3 första meningen i direktivet, kan beviljas med tillämpning av ett maximibelopp för att undvika utbetalningar som överskrider direktivets sociala mål.

24. INPS anser inte heller att detta synsätt motsägs av domstolens dom i målet Maso m.fl.¹⁰ Den flyttningersättning som var i fråga i det målet var nämligen ett ekonomiskt stöd till arbetstagarna. Följaktligen begränsas inte möjligheten att sätta ned utbetalningarna från garantifonden med beloppet av de delvisa betalningar som arbetsgivaren gjort genom domen i det målet.

25. Den italienska regeringen har åberopat direktivets syfte och i det avseendet hänvisat till domstolens dom i målen Bonifaci m.fl.¹¹ och Maso m.fl.¹² Enligt den italienska regeringen framgår av dessa domar och av första skälet i direktivet att syftet med detta är att inrätta en social minimigaranti för arbetstagare i händelse av arbetsgivarens insolvens. Följaktligen är bestämmelserna i lagdekretet förenliga med direktivet i den mån ett maximibelopp föreskrivs från vilket vissa andra ersättningar, i egenskap av avdragsgilla poster, avräknas. Syftet med systemet är att undvika att staten drabbas av en alltför stor ekonomisk börda.

26. Även den franska regeringen har hänvisat till domstolens dom i målet Maso m.fl.¹³ i vilken domstolen klargjorde syftet med artikel 4.3 första meningen och direktivets sociala mål. Enligt den domen består direktivets sociala mål i att garantera de

10 — Se ovan fotnot 8.

11 — Dom av den 10 juli 1997 i de förenade målen C-94/95 och C-95/95, Bonifaci m.fl. och Berto m.fl. (REG 1997, s. I-3969).

12 — Se ovan fotnot 8.

13 — Se ovan fotnot 8.

anställda ett gemensamt minimiskydd i händelse av arbetsgivarens insolvens genom ekonomisk ersättning för utestående fordringar på grund av anställningsavtal eller anställningsförhållanden. Enligt den franska regeringen följer av nämnda dom, med avseende på det fall som är föremål för tvisten i detta mål, att de tidigare utbetalningar från arbetsgivaren avseende de utestående fordringarna inte kan räknas som en del av garantifondens betalningar.

27. *Kommissionen* anser att begreppet "övre gräns" i artikel 4.3 första meningen i direktivet skall tolkas så, att den övre gränsen utgör en maximigräns för de fordringar som inte betalats av arbetsgivaren vid referenstidpunkten, vilka skall betalas av garantiinstitutionen sedan eventuella ersättningar som erhållits under den perioden avräknats. Direktivets mål är nämligen att i händelse av insolvens erbjuda en garanti med avseende på arbetstagarens utestående fordringar. Det faktum att medlemsstaterna genom artikel 4 i direktivet ges möjlighet att begränsa garantiinstitutionernas betalningsskyldighet kan inte inkräkta på det målet.

B — *Bedömning*

28. Grunderna för beslutet om hänskjutande från de nationella domstolarna och

de argument som har framförts av parterna i målet vid domstolen avser i huvudsak frågan om huruvida de avdragsgilla poster som föreskrivs i lagdekretet är lagenliga. Enligt min uppfattning ligger det verkliga problemet dock i ett tidigare skede och har sin grund i frågan om ett system som det som är föremål för förevarande förfarande är förenligt med bestämmelserna i direktivet och dess mål.

29. Parternas argument avseende de avdragsgilla posternas rättsstridighet hänger nämligen i förevarande mål nära samman med en bestämd tolkning av karaktären på garantifondens utbetalningar. Följaktligen är det, innan frågan om de avdragsgilla posterna prövas, lämpligt att inledningsvis granska huruvida direktivet över huvud taget tillåter en beräkningsmetod för en garantiinstitutionens utbetalningar som den som föreskrivs i det italienska lagdekretet.

1) Garantifondens beräkningsmetod enligt lagdekretet

30. Som jag har påpekat inledningsvis¹⁴ beräknas de belopp som utbetalas av garantifonden i varje enskilt fall genom att ett individuellt maximibelopp fastställs,

¹⁴ — Se punkt 3 och följande punkter ovan.

som bestäms med utgångspunkt från summan av den berörde arbetstagarens senaste lön som i sin tur minskas, eller kan minskas, med beloppet av vissa avdragsgilla poster.

31. Därmed ligger det i ett sådant systems natur att följande effekt uppkommer, som jag skulle vilja belysa med hjälp av ett exempel som vid förhandlingen beskrevs av ombudet för INPS och vars resultat inte har ifrågasatts:

En arbetstagare har en obetald fordran grundad på sin lön uppkommen under perioden före insolvensen som uppgår till totalt 5 000 euro. Av dessa har arbetsgivaren innan begäran om betalning ingavs till garantifonden betalat 3 000 euro, varför den återstående utestående fordringen uppgår till 2 000 euro. Den individuella övre gräns inom vilken betalningsskyldighet föreligger för garantifonden för denne arbetstagare uppgår till 2 000 euro.

Enligt det synsätt som ligger till grund för det italienska lagdekretet har arbetstagaren rätt till ett teoretiskt *maximibelopp* på 2 000 euro, som — beroende på omständigheterna — beräknas som summan av arbetsgivarens betalningar och andra ersättningar förutom fondens betalningar.¹⁵ Detta belopp uppnåddes dock redan genom de betalningar som gjordes av arbetsgivaren innan denna begäran ingavs. Således skulle arbetstagaren i detta fall inte längre erhålla någon betalning från garantifonden.

Däremot skulle denne arbetstagare ha rätt till utbetalningar till ett *maximibelopp* motsvarande den övre gränsen om denne i stället av garantifonden kunde kräva de fordringar som arbetsgivaren inte betalat till beloppet 2 000 euro. Således skulle arbetstagaren i detta fall erhålla 2 000 euro från garantifonden.

32. Såsom den italienska regeringen och INPS själva har betonat bygger lagdekretets system på ett synsätt som innebär att garantifondens utbetalningar avser "sociala förmåner" som syftar till att tillgodose den enskilde arbetstagarens minimibehov. Det *maximibelopp* som fastställs i lagdekretet fyller funktionen av en teoretisk schablonrättighet som är beroende av den sista individuella lönen och från vilken andra ersättningar som minskar den berörde arbetstagarens behov, med tillämpning av vissa avdragsgilla poster, kan avräknas. Från den synpunkten kan inte ersättningen för den *individuella förlustsom faktiskt lidits* (det vill säga skillnaden mellan de utestående fordringarna och de ersättningar som har erhållits) utgöra ett avgörande kriterium.

33. Man kan då fråga sig om detta synsätt, som uppenbarligen ligger till grund för det italienska lagdekretet, är förenligt med direktivets syfte.

¹⁵ — Se ovan punkt 4.

2) Direktivets syfte

34. För det första skall det påpekas att det varken av artikel 3.1 i direktivet eller artikel 4.3 första meningen i direktivet kan utläsas någon konkret anvisning om hur beloppen för garantifondens utbetalningar skall beräknas. Detta är följaktligen något som i princip ankommer på medlemsstaterna.

35. Den italienska regeringen grundar i huvudsak sin tolkning av direktivet på artikel 4.3 första meningen. Det förefaller dock tveksamt om den bestämmelsen faktiskt kan tolkas så att garantiinstitutionernas utbetalningar innebär att garantiinstitutionerna beviljar "sociala förmåner" för att tillgodose arbetstagarens minimibehov.

36. Visserligen talas i artikel 4.3 första meningen i direktivet om "de sociala målen för detta direktiv", vilket legitimerar en "övre gräns" för det fall att kostnaderna annars skulle överskrida dessa sociala mål. Emellertid kan man givetvis inte av detta i sig dra slutsatsen att syftet med hela direktivet — uteslutande — är att täcka den av arbetsgivarens insolvens berörda arbetstagarens minimibehov. Genom den bestämmelsen fastställs nämligen ett undantag. Syftet med denna undantagsbestämmelse är närmare bestämt att de garantiin-

stitutioner som ingriper, exempelvis, genom en fond som finansieras med främmande medel, skall kunna undvika att själva råka i betalningssvårigheter till följd av särskilt omfattande fall av insolvens.

37. Den centrala bestämmelse som upp-lyser om direktivets syfte återfinns i artikel 3.1 i direktivet. Emellertid står den bestämmelsen, i likhet med första skälet i direktivet, i motsättning till en tolkning av garantiinstitutionernas utbetalningar som "sociala förmåner" i den nämnda bemärkelsen.

38. I artikel 3.1 i direktivet definieras innehållet i den skyldighet som ankommer på medlemsstaterna som garantin för "betalning av ... [arbetstagarnas] utestående fordringar".¹⁶ Även i det första skälet anges att direktivet syftar till att garantera "betalning av deras [arbetstagarnas] utestående fordringar". Detta visar att direktivet främst syftar till att säkerställa betalningar som ersättning för arbetstagarnas utestående fordringar, och att det viktigaste inte är att lindra ett tillstånd av behov som kan uppkomma till följd av detta.

16 — Dom av den 2 februari 1989 i mål 22/87, kommissionen mot Italien (REG 1989, s. 143), punkterna 7 och 11, och domen i det ovannämnda målet Maso m.fl. (ovan fotnot 8).

3) Tolkningen av direktivet i fråga om de avdragsgilla posterna

följer av ej betalda löner. Detta innebär att de ersättningar som arbetsgivaren redan betalat eller som tredje man har betalat för dennes räkning inte skall kompenseras av garantiinstitutionen.

39. Av parternas argument i detta avseende framgår, som det förefaller, att frågan om de avdragsgilla posternas lagenlighet endast uppkommer om man inte ur ett gemenskapsrättsligt perspektiv ifrågasätter den italienska tolkningen av garantiinstitutionens utbetalningar. Eftersom en sådan tolkning enligt min uppfattning inte kan finna stöd i direktivet, är det således inte längre nödvändigt att pröva frågan om de avdragsgilla posternas lagenlighet.

42. Vidare slog domstolen redan i domen i målet Maso m.fl. fast att artiklarna 4.3 första meningen och 10 i direktivet i princip gör det möjligt för medlemsstaterna att anta bestämmelser genom vilka kumuleringen förbjuds. Från rättigheterna till betalning från garantiinstitutionen kan således endast vissa andra ersättningar dras,¹⁷ nämligen sådana som om de uppbärs samtidigt oppenbart skall anses utgöra missbruk.¹⁸

40. Eftersom svaret på tolkningsfrågan skall göra det möjligt för de nationella domstolarna att återuppta förfarandena vid dessa med beaktande av den tillämpliga gemenskapsrätten, är det emellertid lämpligt att lämna några kortfattade principiella synpunkter på eventuella poster som kan dras från de betalningar som till skydd för arbetstagare i händelse av arbetsgivarens insolvens kan krävas av en garantiinstitution.

43. Det ankommer på de hänskjutande domstolarna att avgöra om och i vilken mån de omtvistade avdragsgilla posterna kan eller skall avräknas även vid en beräkning av garantifondens betalningar som garanterar att arbetstagarnas utestående fordringar ersätts i den mening som avses i direktivet. Under dessa förhållanden skall de hänskjutande domstolarna beakta de kriterier som följer av artikel 4.3 första meningen och artikel 10 i direktivet. Jag vill särskilt framhålla att domstolen i domen i målet Maso m.fl.¹⁹ redan i detta sammanhang har behandlat den italienska ”flyttningsersättning” som var tillämplig i enlighet med den då gällande italienska lagstiftningen.

41. Av artikel 3.1 i direktivet framgår att i ett system där en garantiinstitution skall garantera vissa utbetalningar som ersättning för arbetstagarens utestående fordringar till följd av arbetsgivarens insolvens, skall utbetalningarnas belopp naturligtvis styras av beloppet för de fordringar som

17 — Se, särskilt, punkt 57 och följande punkter i domen i målet Maso m.fl. (ovan fotnot 8).

18 — Artikel 10 i direktivet.

19 — Se domen i målet Maso m.fl. (ovan fotnot 8).

VII — Förslag till avgörande

44. Mot bakgrund av ovanstående överväganden föreslår jag att domstolen skall besvara den omformulerade tolkningsfrågan på följande sätt:

”Rådets direktiv 80/987/EEG av den 20 oktober 1980 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagarna vid arbetsgivarens insolvens, och särskilt artiklarna 3.1 och 4.3 första meningen i detta direktiv, skall tolkas så, att det skydd för arbetstagare som krävs enligt direktivet inte garanteras när garantiinstitutionen till arbetstagaren endast skall utbetala ett maximibelopp avsett att täcka arbetstagarens minimibehov från vilket belopp vissa andra utbetalningar dras, däribland även de som gjorts av arbetsgivaren.”